

YTTRANDE

Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen

Dnr Bun 2018/40 Ert dnr:

**Gällande förslag till ny biblioteksplan för Järfälla kommun 2018-2021
- yttrande till Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden****Bakgrund**

Barn- och ungdomsnämnden (BUN) har ombetts yttra sig kring Kultur-, demokrati- och fritidsnämndens förslag till biblioteksplan för Järfälla kommun 2018-2021. Yttrandet har skrivits dels med ett beaktande av ett barn- och ungdomsperspektiv, dels ur ett likvärdighets- och kvalitetsperspektiv.

Yttrande

Yttrandet beaktar två aspekter av Biblioteksplan för Järfälla kommun 2017-2021, dels formalia och dessutom gällande innehåll.

Formalia

När det gäller formalia anser BUN att det kan finnas skäl för en språklig översyn av biblioteksplanen.

Bland annat anses att grundläggande begrepp bör förklaras och användas konsekvent. Exempel på detta är MIK (medie- och informationskunnighet) som nämns inledningsvis (s. 9), men som inte tillämpas i den fortsatta texten. Det finns även exempel på ett antal termer vars innehåll inte med nödvändighet är känt utanför bibliotekarieprofessionen. Termerna "resursbibliotek" och "meröppet" är sådana exempel. För att tillgängliggöra dokumentet för medborgare anses det viktigt att ovan nämnda termer förklaras.

Innehåll

Nedan återger BUN synpunkter gällande det innehållsmässiga. Synpunkterna återges för respektive rubrik som finns i biblioteksplanen.

Fokusområden

I biblioteksplanens inledning beskrivs planens fokusområden. Ett av dessa fokusområden handlar om att utveckla "det digitala biblioteket, som ska bistå människor i sin vardag med jämställd tillgänglighet till upplevelser och nytta". Begreppet "jämställd" relateras i regel till genusfrågan. Frågan är därför om begreppet "likvärdig" lämpar sig bättre utifrån biblioteksplanens målsättningar.

I de fokusområden som anges saknas prioritering av hur biblioteket ska nå de grupper som idag inte använder sig av bibliotekets tjänster, trots att den senast tillgängliga nationella statistiken visar på minskat antal fysiska besök och färre medieutlån samt att andelen aktiva låntagare minskar. Därför anser BUN att det skulle kunna vara relevant att lyfta även detta perspektiv som ytterligare ett fokusområde.

Skolbibliotek

BUN anser vidare att de skilda uppdragen gällande folk- och skolbiblioteken borde tydliggöras. Förslagsvis sker detta under rubriken Skolbibliotek och gymnasiebibliotek. Under detta avsnitt bör det även tydliggöras att gymnasiebibliotek, liksom grundskolornas bibliotek, är ett skolbibliotek. Rubriken bör därmed ändras till att enbart vara Skolbibliotek.

Skolbibliotekets förändrade uppdrag som blir gällande från och med 1 juli 2018 gäller såväl för obligatoriska skolformer som gymnasieskolan. Detta kommer att belysas mer ingående i den kommande skolbiblioteksplanen för kommunen, men det kan med fördel även klargöras i biblioteksplanen.

Prioriterade grupper

Det anges att *nationella minoriteters litteratur och språk* är en av fyra prioriterade grupper i biblioteksplanen. Det anges att dessa gruppers specifika behov genomsyrar all planering och genomförande och ska vara beskrivna i de fyra fokusområden som beskrivs i planen. Dock saknas perspektivet om de nationella minoriteternas litteratur och språk i fokusområdena. Om dessa ska vara en prioriterad grupp är det rimligt att deras behov lyfts fram tydligare.

Utvecklingsfokus

I biblioteksplanens femte avsnitt beskrivs ett antal utvecklingsområden, däribland barn och ungdomars läsning och språkutveckling. Här efterfrågas text som beskriver att en god språkutveckling är av stor vikt även för att ge barn och ungdomar förutsättningar att bli aktiva samhällsmedborgare och ha de kompetenser som krävs för framtidens arbetsliv.

Det efterfrågas också ett resonemang kring hur barn och ungdomar som idag inte använder sig av bibliotekets tjänster kan nås i större utsträckning. Barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden är i synnerhet en grupp som kan gynnas av riktade insatser.

Den demokratiska arenan

I avsnittet *Den demokratiska arenan* diskuteras strategier för att till exempel arbeta med MIK (medie- och informationskunnighet) gentemot den vuxna befolkningen, men det saknas liknande perspektiv kring barn och ungdomar. Ett resonemang kring hur barns och ungdomars tillgång till den demokratiska arenan kan stärkas genom bibliotekens verksamhet och efterfrågas därför.

Barn- och ungdomsnämnden, Järfälla kommun